

T = Technisch (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

I = Informatief (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

= Politiek (worden tijdens de politieke avond door de portefeuillehouder mondeling beantwoord)

Aan de hand van het raadsvoorstel hebben wij de volgende vragen aan de indieners. De vragen die wij hebben voor het college staan aan het einde.

Initiatiefvoorstel De Liemerse-Coalitie

1. Wat is de toegevoegde waarden van dit voorstel nu Doesburg dit voorstel heeft verworpen en in Westervoort dit niet eens te besluitvorming voor ligt? **I**
2. Het voorstel stelt dat de Coalitie slechts 60–80% van de inhoudelijke voordelen van een fusie oplevert. Waarom zou de raad bewust kiezen voor een oplossing waarvan de initiatiefnemers zelf erkennen dat deze minder volledig is? **I**
3. Als de vier gemeenten structureel te klein zijn voor specialistische taken, waarom is het dan logisch om juist de vier afzonderlijke gemeenten in stand te houden? **I**
4. Hoeveel nieuwe bestuurlijke overleggen, directeuren, besturen, managementlagen en verantwoordingsstructuren ontstaan er door de Liemers-Coalitie? **I**
5. Hoe kijken de initiatiefnemers momenteel naar 1Stroom en de andere gemeentelijke regelingen/samenwerkingen? **I**
6. Waar wordt concreet aangetoond dat deze constructie bestuurlijk eenvoudiger is dan één gemeente? **I**
7. Wordt de bestuurlijke drukte daadwerkelijk verminderd, of wordt deze juist verspreid over meer organisaties? **I**
8. Wat gebeurt er wanneer één gemeente een andere beleidskeuze maakt dan de overige drie? **I**
9. Hoeveel tijd gaan wethouders en raadsleden besteden aan het aansturen en controleren van alle afzonderlijke samenwerkingen? **I**
10. Hoe kan de raad nu al concluderen dat de Liemers-Coalitie financieel voordelig is, terwijl besispunt 4 juist vraagt om nog een onafhankelijke financiële second opinion? **I**
11. Als een second opinion nog nodig is, zijn de huidige financiële cijfers dan nog onvoldoende betrouwbaar om als onderbouwing voor een besluit te dienen? **I**
12. Is bij de Coalitie rekening gehouden met de kosten van vier afzonderlijke raden, vier colleges, vier gemeentelijke organisaties en meerdere samenwerkingsverbanden? **I**
13. Worden beide scenario's werkelijk met exact dezelfde uitgangspunten doorgerekend? **I**
14. Waarom wordt in de break-evenanalyse niet ook het scenario “hoogste investering, laagste structurele opbrengst” meegenomen? **I**
15. Is het behoud van vier gemeenteraden automatisch democratischer wanneer steeds meer taken worden uitgevoerd door regionale organisaties waar de gemeenteraad slechts indirect invloed op heeft? **I**
16. Is een raadslid werkelijk beter in staat om toezicht te houden op vijf aparte organisaties dan op één gemeentelijke organisatie? **I**

17. Wat heeft een inwoner er concreet aan dat de eigen gemeente formeel zelfstandig blijft, als een steeds groter deel van de uitvoering regionaal wordt georganiseerd? **I**
18. Wordt lokale identiteit in dit voorstel verward met bestuurlijke zelfstandigheid? **I**
19. Kan lokale identiteit niet juist worden beschermd door dorpsraden, gebiedsgericht bestuur, kernenbeleid en lokale vertegenwoordiging i.p.v. een gemeenteraad? **I**
20. Er wordt gesteld dat Lokale partijen op de deze manier levensvatbaar blijven maar de gemeenteraad kijkt toch naar de belangen van de inwoners en niet naar de politieke partijen? **I** Het is toch aan de partijen om zich aan te passen aan de nieuwe situatie? **I**
21. Kan één grotere gemeente niet juist meer capaciteit en geld vrijmaken voor lokaal maatwerk? **I**
22. In het voorstel wordt gezegd dat Zevenaar toe moet treden tot Circulus. Waarom is de keuze voor Circulus gemaakt en niet voor Reinigingsdienst De Liemers? **I** Is er een vergelijking gemaakt tussen beide organisaties? **I**
23. Waarom wordt voorgesteld om een volledig nieuwe Liemers-Belastingorganisatie op te richten, met een geschatte investering van €1,5 tot €2,5 miljoen, terwijl het voorstel zelf GBLT, BSGW en Cocensus als bestaande referentieorganisaties noemt? **I** Is onderzocht wat aansluiting bij een bestaande organisatie kost en waarom dit niet de voorkeur zou hebben? **I**
24. In het voorstel wordt gesteld dat de vijf instrumenten van de Liemers-Coalitie afzonderlijk werkend bewezen zijn. Tegelijkertijd wordt de Liemers-Ambtenarenpool aangeduid als een nieuw concept met slechts middelhoge zekerheid. Hoe verhoudt dit zich tot elkaar? **I**
25. Waarom is in de financiële onderbouwing geen scenario opgenomen waarbij niet alle vier de gemeenten deelnemen, terwijl het afhaken van gemeenten in het voorstel zelf als een concreet risico wordt benoemd? **I**
26. Hoe kunnen binnen de Liemerse Tafel bindende afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld woningbouw, bedrijventerreinen en energie-infrastructuur, terwijl er tegelijkertijd geen sprake is van bevoegdheidsoverdracht? **I** Wat gebeurt er wanneer één gemeenteraad niet instemt met een gemaakte afspraak? **I**
27. Als iedere gemeenteraad uiteindelijk zelfstandig kan besluiten af te wijken van de gezamenlijke afspraken, hoe wordt dan voorkomen dat de Liemerse Tafel slechts leidt tot extra overleg zonder daadwerkelijke slagkracht? **I**
28. Waarom wordt een alternatief gepresenteerd als een sneller en flexibeler alternatief voor fusie, terwijl de eigen planning van de initiatiefnemers pas in 2032 voorziet in een externe evaluatie en mogelijk besluit over verdere groei? **I**
29. Waarom zouden we nu een lopend fusietraject vertragen voor een alternatief waarvan de volledige effecten volgens de eigen planning pas jaren later kunnen worden beoordeeld? **I**
30. In de bijlagen wordt gesteld dat succesvolle samenwerking een eenvoudige governance vereist en dat een multiprincipal-probleem met meerdere opdrachtgevers met conflicterende belangen moet worden voorkomen. Hoe voldoet de Liemers-Coalitie aan deze voorwaarde wanneer vier zelfstandige gemeenten met vier afzonderlijke raden en colleges gezamenlijk opdrachtgever zijn? **I**
31. Kunnen de initiatiefnemers per bijlage delen door welk bureau of personen deze zijn opgesteld? **T**
32. Hebben de initiatiefnemers zelf de bijlagen opgesteld, al dan niet met behulp van externe partijen? **T** Zo ja, welke bijlagen zijn geheel of gedeeltelijk door de initiatiefnemers zelf opgesteld? **T**

33. Kunnen de initiatiefnemers per bijlage aangeven welke passages, berekeningen en conclusies zijn gebaseerd op onafhankelijk onderzoek en welke passages eigen interpretaties, aannames of berekeningen van de initiatiefnemers zijn? **T**

Zienswijze College

34. Het college stelt dat de gemeente Duiven in een zorgvuldig meerjarig traject verschillende bestuurlijke scenario's, waaronder intensieve samenwerking en herindeling, al integraal heeft onderzocht en gewogen. Welke nieuwe feiten of omstandigheden maken volgens de initiatiefnemers dat intensieve samenwerking nu wel als voldoende toekomstbestendig alternatief moet worden beschouwd? **I**
35. Het college stelt dat de Liemers-Coalitie wel enkele lichte impulsen aan de organisatiekracht kan geven, maar geen duurzame oplossing biedt voor de structurele kwetsbaarheden die aanleiding waren voor het herindelingstraject. Welke kwetsbaarheden worden volgens de initiatiefnemers volledig en structureel opgelost door de Liemers-Coalitie en welke blijven bestaan? **I**
36. Het college wijst erop dat verschillende intensieve ambtelijke samenwerkingen uiteindelijk zijn ontvolchten of doorontwikkeld richting herindeling. Waarom verwachten de initiatiefnemers dat de Liemers-Coalitie niet een vergelijkbaar einde zal krijgen? **I**
37. Het college zegt dat een parallel proces juist de kwetsbare ambtelijke organisaties zwaar belast. Het initiatiefvoorstel gaat ervan uit dat het huidige fusietraject doorgaat en tegelijkertijd een nieuw alternatief wordt onderzocht. Welke capaciteit is volgens de initiatiefnemers beschikbaar om dit tweede traject uit te voeren, zonder dat dit ten koste gaat van de voorbereiding van de herindeling of de reguliere dienstverlening? **I**

Vragen aan het college

1. Kan het college uitleggen welke structurele problemen van de huidige vier gemeenten volgens het college alleen door een bestuurlijke fusie kunnen worden opgelost en niet door verdere intensivering van samenwerking? **I**

Het college is van mening dat de opgaven waar we voor staan vragen om een bestuursvorm die beschikt over voldoende schaal, bestuurskracht, uitvoeringskracht en financiële robuustheid. Naar het oordeel van het college kunnen deze structurele uitdagingen niet duurzaam worden opgelost door verdere intensivering van samenwerking alleen.

Samenwerking kan bijdragen aan versterking van de organisatie, maar laat de bestaande bestuurlijke en ambtelijke complexiteit in stand. Daarbij blijven vier afzonderlijke besturen verantwoordelijk voor besluitvorming, prioriteiten, financiën en aansturing. Dit leidt in de praktijk regelmatig tot afstemmingsvraagstukken, verschillende belangen en beperkingen in slagvaardig en integraal handelen. Daardoor blijven verschillen in tempo, belangenafweging en bestuurlijke opdrachtgeving bestaan. Ook blijft sprake van extra afstemming tussen organisaties en samenwerkingsverbanden.

Het college ziet daarom juist in een bestuurlijke fusie de mogelijkheid om te komen tot één organisatie, één bestuur en één integrale afweging van maatschappelijke opgaven. Daarmee ontstaat meer duidelijkheid, stabiliteit en doorzettingskracht dan binnen een verder geïntensiveerde samenwerkingsconstructie mogelijk is. Tegelijkertijd biedt één gemeente kansen om de kwaliteiten en ontwikkelmogelijkheden van het gebied beter te

benutten en opgaven op het gebied van bijvoorbeeld wonen, economie, bereikbaarheid, voorzieningen en leefomgeving in samenhang te benaderen. De voorgestelde Liemerse Coalitie neemt deze onderliggende kwetsbaarheden naar het oordeel van het college onvoldoende weg en biedt deze mogelijkheden voor integrale sturing in minder mate. Zij vormt daarom geen gelijkwaardig alternatief voor herindeling.

2. Hoe kijkt het college momenteel naar 1Stroom en de andere gemeentelijke regelingen/samenwerkingen? **I**

Het college waardeert de belangrijke bijdrage van gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingen, zoals 1Stroom. Deze organisaties leveren goede prestaties en spelen een belangrijke rol in de uitvoering van gemeentelijke taken. Zij hebben geholpen om kennis, capaciteit en continuïteit te organiseren. Zolang deze samenwerkingen passend zijn bij de opgaven en bestuurlijke keuzes, blijven zij van waarde.

Tegelijkertijd ziet het college dat samenwerking altijd vraagt om afstemming tussen meerdere besturen, belangen en besluitvormingsprocessen. Daardoor kent deze bestuursvorm ook beperkingen. Juist bij verdere intensivering worden de grenzen van samenwerking duidelijker. Samenwerking vraagt blijvend om afstemming tussen meerdere besturen, belangen, begrotingen en besluitvormingsprocessen. Dat kan leiden tot langere lijnen, gedeeld opdrachtgeverschap en minder eenduidige democratische aansturing. Het college is van oordeel dat een herindeling op termijn meer mogelijkheden biedt voor integrale sturing, slagvaardigheid en toekomstbestendige uitvoering van maatschappelijke opgaven. Het college ziet herindeling daarom niet als ontkenning van de waarde van 1Stroom of andere samenwerkingen, maar als een mogelijke volgende stap om de opgebouwde basis te verbinden met meer integrale sturing, slagvaardigheid en toekomstbestendige uitvoering. Herindeling bouwt daarbij voort op de sterke basis die bestaande samenwerkingen in de afgelopen jaren hebben gelegd.

3. De initiatiefnemers stellen dat het behoud van vier zelfstandige gemeenten democratischer is. Is het college het met de initiatiefnemers eens dat een bestuurlijke fusie minder democratisch is? **I** Waarom wel of niet? **I**

Nee. Het college deelt niet de opvatting dat een bestuurlijke fusie per definitie minder democratisch is. De kwaliteit van democratie wordt niet alleen bepaald door het aantal gemeenteraden, maar ook door de mate waarin volksvertegenwoordigers daadwerkelijk richting kunnen geven aan beleid en uitvoering en duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is.

Bij intensieve samenwerking blijven de vier gemeenteraden formeel zelfstandig, maar worden steeds meer opgaven en uitvoering gezamenlijk georganiseerd. Besluiten over capaciteit, prioriteiten en middelen vragen dan afstemming tussen meerdere gemeentebesturen. Dit kan de directe sturingsrelatie tussen gemeenteraad, college en ambtelijke uitvoering complexer maken en daarmee de democratische grip minder overzichtelijk maken.

Een herindeling brengt de democratische verantwoordelijkheid juist weer samen: één rechtstreeks gekozen gemeenteraad stelt de kaders en controleert één college, dat verantwoordelijk is voor één ambtelijke organisatie.

Naar het oordeel van het college zorgt dit voor meer duidelijkheid over bevoegdheden en verantwoordelijkheid. Daarom ziet het college een herindeling niet als minder democratisch, maar als een andere en meer eenduidig georganiseerde vorm van democratische legitimatie. Tegelijkertijd vraagt een grotere gemeente nadrukkelijk om goede vormen van lokale betrokkenheid, zoals gebiedsgericht werken, kernenbeleid, lokale aanspreekpunten en actieve participatie. Op die manier kan democratische legitimatie worden gecombineerd met nabijheid en herkenbaarheid voor inwoners.

4. Kan het college een schatting maken wat dit voorstel aan extra ambtelijke capaciteit kosten en waar dat redelijkerwijs ten koste van gaat? **I**

Het college kan hiervoor geen betrouwbare kwantitatieve schatting geven, omdat het initiatiefvoorstel op basis van de huidige uitwerking onvoldoende houvast biedt voor governance, taakverdeling, fasering, besluitvorming en financiële uitgangspunten. Een exacte raming in uren of kosten zou daarom schijnzekerheid geven.

Wel is het aannemelijk dat het uitwerken van dit voorstel substantiële extra ambtelijke capaciteit vraagt. Het gaat onder meer om juridische uitwerking, financiële doorrekening, governance-afspraken, bestuurlijke voorbereiding, afstemming tussen vier gemeenten, communicatie, ondersteuning van raden en colleges en toetsing van effecten op bestaande samenwerkingen. Deze inzet gaat ten koste van capaciteit die anders beschikbaar is voor beleidsontwikkeling en uitvoering. Wanneer dit parallel loopt aan het lopende herindelingstraject, komt deze inzet bovenop de reeds bestaande druk op de ambtelijke organisaties.

Die extra inzet zal redelijkerwijs ten koste gaan van capaciteit voor reguliere dienstverlening, beleidsontwikkeling, uitvoering van lopende opgaven en de voorbereiding van de herindeling. Daarbij merkt het college op dat het doel van herindeling niet primair is om kosten te besparen. Zowel bij herindeling als bij intensieve samenwerking zijn investeringen nodig om maatschappelijke opgaven goed te kunnen oppakken. Het verschil zit voor het college vooral in de wijze waarop bestuurskracht, slagvaardigheid en organisatiekracht worden georganiseerd. Naar het oordeel van het college biedt een herindeling daarvoor op langere termijn een duurzamere basis.